

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Handwritten: *Handskrivet 8214*

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 36. Stockholm den 4 Sept. 1913 6:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.</p>
--	--	--	---	--

Gertrud Adelborg — 60 år.

Gertrud Adelborg! Hvad innebär icke detta namn för dem som samarbetat med henne under den 20-årsperiod, hvarunder hon förestod Fredrika-Bremer-Förbundets byrå. Vi se för oss den vakna kloka blic-

ken, som vittnar om hjärtats godhet och förståndets klarhet; vi se den spensliga gestalten röra sig med den för henne egendomliga ifvern, betingad dels af den inneboende verksamhetslusten, dels af den stora arbetsbörd, som hvilar på de smala axlarna; vi höra den klara vänliga stämman förklara och spörja. Och hennes bild framstår ljus och värmande — bilden af en ovanligt renhjärtad, klok och begåfvad kvinna, som skänker sitt lif i arbete för andras välfärd. Såsom en konstnär målar ett porträtt, där personligheten träder fram i all sin harmoni och där de alldagliga smådragen smälta samman i ett besjäladt helhetsintryck, så skulle jag vilja skildra henne men förmår endast gifva några yttre konturer, lämnande åt hvar och en som känt henne att fylla i hvad som fattas.

Gertrud Adelborg föddes i Karlskrona den 10 september 1853. Hennes far var kommandörkapten B. J. Adelborg, hennes mor Hedvig af Uhr, båda föräldrarna rikt utrustade på karaktärens och hufvudets vägnar, fadern dessutom med en framstående konstnärlig begåfning. Under Gertruds uppväxtår innehade hennes far en befattning vid flottans varf i Karlskrona, och hennes barndomsminnen kommo därför att kretsa kring haf, båtar, sjöbussar; hennes lekplats var en stor trädgård, hörande till varfsbostället. Kanske dessa barndomens omgifningar just bidrogo att skänka henne några af de karaktärsdrag, som i hien-

nes senare lif så starkt skulle framträda — en viss hurtig frihet från allt pjåsk, en käck verksamhetslust, en varm kärlek till naturen.

Vid faderns död kom Gertrud Adelborg med de sina till Uppsala, där hon fick sin egentliga skoluppföstran, hvarefter hon under några år innehade plats som lärarinna hos baron Funcks på deras egendom i Söderköpingstrakten. Emellertid hade system Ottilia vunnit inträde i Konstakademien, hvarför Adelborgs flyttade till Stockholm, och då Gertruds elever nu voro uppvuxna, återvände hon till sin familj och fick arbete som renskrifverska i Hofrätten. Att en sådan mekanisk sysselsättning icke skulle vara den bäst lämpade för en person, som ägde ett så lifligt intresse på skilda områden, är naturligt.

Det var därför med beredvillighet, om än icke med full förståelse för huru arbetet sedermera i dubbel bemärkelse skulle komma att fångs'a henne, som hon, då Fredrika-Bremer-Förbundet stiftades i december 1884, antog friherrinnan Adlersparres förslag att ägna sina krafter åt den byrå, som skulle blifva det första realiserandet af alla de planer, som hvälfdes i stiftarinnans hufvud. Och ett kräfvande arbete var det! Det gällde att organisera alla det nybildade förbundets verksamhetsfält. Först och främst måste intresset för och kännedom om förbundets syften spridas bland allmänheten, kallelser utfärdas för vinnande af medlemmar, böcker uppläggas för arbetsgifvare och arbetssökande, förbindelse knyts med fackkunniga på skilda områden för att göra byrån till det man äsyftade: ett ställe, dit den upplysningssökande kunde vända sig i alla frågor, som berörde kvinnans intressen. Med ett ord, hela det maskineri måste igångsättas, som än i dag fungerar. Och det ländes Gertrud Adelborg till den största heder att hon, ovan som hon var vid dylikt organisationsarbete, lyckades på ett så praktiskt sätt lösa denna uppgift. Visserligen hade hon ett ovärderligt stöd i fröken Mina Forsell, som under förbundets första verksamhetsår var byråföreståndarinna, och äfven af flera andra af styrelsens medlemmar (bland hvilka särskildt böra framhållas fru Ellen Ankarsvärd och hennes bror, förbundets dåvarande kassaförvaltare, den nyligen bortgångne doktor Carl Nyström). Fröken Forsell måste emellertid på grund af annan verksamhet ofta vara frånvarande och afsade sig snart af denna anledning sitt uppdrag. Från den 1 maj 1886 finna vi Gertrud Adelborg som byråns föreståndarinna. Den största arbetsbördan och det mest maktpåliggande ansvaret kan därför sägas ha hvilat på henne alltifrån byråns barnår. Det gick här som så ofta annars. Har man varit med om att skaffa en sak, blir man också alldeles särskildt fästad vid den, och allteftersom arbetet växer, växer också förmågan att utföra det. Gertrud Adelborg säger själf, flera år därefter: "Jag har så småningom begyut att arbeta för kvinnosaken, och nu har den tagit hela mitt hjärta, alla mina tankar och all min tid."

Ett bläddrande i journalen från de första åren utvisar huru hastigt det dagliga arbetet tilltog. På hösten 1885 är det cirka 3 ärenden om dagen, men i mars 1887 komma ungefär 6 frågor på hvar dag, och så fortsättes alltjämt i stigande. Ett ärende kunde vara liktydigt med flera dagars arbete. Det kunde t. ex. gälla något nytt arbetsområde för kvinnan, hvarvid skriftliga eller muntliga förfrågningar fingo göras på flera håll; det kunde vara ett i journalen helt enkelt kalladt "bokråd", som innebar upprättandet af hela kataloger för skol- eller sockenbibliotek. I en skildring från denna tid omnämnes att de dagliga beökens antal växade mellan 40 och 60. Telefonen hade ju då ännu icke kommit i så allmänt bruk, hvarför förfrågningar eller uppörelser medförde personliga besök. Och af dessa gällde den drygaste delen byråföreståndarinnan, som hade att besvara alla frågor rörande de kurser eller banor, som stodo öppna för kvinnan, rörande kommunala rättigheter, lagar m. m., rörande förbundets förlags- och studielån, rörande kvinnorörelsen, ja snart sagdt allt mellan himmel och jord.

År 1889 blef emellertid för Gertrud Adelborg ett år, då hon riktigt skulle få pröfva sina krafter. På grund af ett meddelande från Dansk Kvindesamfund om de stora svårigheter och faror, som de till Danmark utvandrande svenska allmogeflickorna blefvo utsatta för, tillsattes inom förbundet en kommitté, hvars första åtgärd blef att undersöka från hvilka församlingar inom Sveriges sydliga provinser utvandringen ägde rum och som snart fann, att enda sättet att komma det onda in på lifvet vore om någon nedreste till de ifrågavarande socknarna och på ort och ställe sökte få reda på orsak och verkan. Sent på hösten, i november månad, åtog sig Gertrud Adelborg utan ett ögonblicks tvekan detta uppdrag; hennes resa gick till de aflägsnaste socknarna i Småland, Blekinge och Skåne, till de sydsvenska städer, hvaröfver utvandringen ägde rum, samt till Köpenhamn. Hon satte sig i förbindelse med prästerskapet, med myndigheter, med agenter, med kommissionskontor, med arbetsgifvare och med de familjer, hvarifrån emigranter utgått, och hennes bemödanden att vinna klarhet i dessa sorgliga förhållanden kröntes med framgång. Att hon särskildt skulle glädjas åt detta tillfälle att mera direkt än hitintills varit fallet få arbeta för de af sina medsystrar, som hade det sämst ställdt, kan man förstå. Den uttömmande skildring hon gaf öfver sina erfarenheter under sin färd visar också huru varmt hennes hjärta klappar af medkänsla och huru hennes tankar kretsas kring medlen att förebygga det onda. Intressant är att redan nu spåra den tanke, som långt senare i förbundets Rimforsa-skola skulle taga gestalt. Hon säger nämligen bl. a.: "Skulle det vara omöjligt att råda bot för eller minska de ekonomiska missförhållanden, som äro kvinnoutvandringens egentliga källa? Skulle ej åtgärder kunna vidtagas, hvarigenom den flit och den kraft, som nu nedläggas i främmande

land, komme fosterbygden till godo?" och sedan hon citerat en redogörelse öfver torfmossar i Kronobergs läns femårsberättelse, hvari framhålles hvilken stor ökning i länets odlingsbara mark, som kunde erhållas genom afdikning m. m., fortsätter hon: "Man kan invända, att mossarnas odling och landbrukets höjande intet har att skaffa med den svenska tjänstflickans utvandring till främmande land. Ja, så kan det tyckas, men dagligen se vi väl dock, att där mannen har god arbetsförtjänst, där lämnar hemmet tillräckligt med arbete åt kvinnan." Hon påpekar, att de kvinnliga slöjdskolorna äro helt beroende af kommunernas eller enskildas intresse under det att 1,167 slöjdskolor för gossar ha statsanslag, och framhåller hvad kvinnan genom hemslöjden skulle kunna göra för att bidra till mannens arbetsförtjänst och hemmets trefnad. — Emellertid, tack vare en verksam reklam i pressen och ett spridande i massor af småskrifver mot utvandringen, aftog densamma allt mer och mer, ett förhållande, som utan tvifvel i första rummet får tillskrivas det uppoffrande arbete, som Gertrud Adelborg här nedlagt.

Med denna resa och de offentliga skriftliga uttalanden, som däraf blefvo följderna, kan man säga att Gertrud Adelborg börjar träda fram ur det mera undanskymda dagliga arbetet på byrån. Man blir nu allt mera van att höra hennes röst i viktiga frågor för dagen, och snart faller det helt enkelt af sig själf att det är hon, som skall hålla föredrag öfver de ämnen, som på något sätt tangera kvinnorörelsen. Som svar på en enquête, som Aftonbladet år 1893 föranstaltade angående "Hvilken är tidens viktigaste fråga?", skrifver hon: "Det är ganska naturligt, att hvarje person kan komma att anse den fråga, för hvilken han själf arbetar, stå främst på dagordningen. Min åsikt om kvinnofrågan såsom den viktigaste tror jag dock ej grundar sig därpå, att denna fråga utgör så att säga mitt arbetsfält, utan därpå, att kvinnofrågan till sin art är sådan, att den, enligt min uppfattning, kan utgöra den kraftigaste häfstång till många frågor lösning." Och i den mängd föredrag med skilda titlar, som hon nu börjar hålla än i Stockholm, än i landsorten, betonar hon ständigt kvinnans stora ansvar, huru genom henne grundvalen lägges till den blifvande mannens och kvinnans uppfattning, då det är genom henne, som hemmets värld danas och fröna utsås hos de unga.

Den personliga beröring, som hon genom sina föredragsresor kom i med förbundets medlemmar, spridda här och hvar i landet, har nog gjort oändligt mycket att befästa förbundets anseende. Ty hvar hon kom vann hon vänner. Man märkte genast att denna i ordets vackraste bemärkelse fina lady var en varmhjärtad, målmedveten kvinna, helt besjälad af en uppriktig önskan att vara sina medmänniskor till gagn, en ideellt anlagd personlighet, men med praktisk blick för hvad tiden kräde. Hon ägde en sällsynt förmåga att sätta sig in i andras syften och idéer, och de,

som sökte vinna hennes intresse för något nytt uppslag, något initiativ i kvinnofrågan eller därtill gränsande områden, fingo säkerligen en stark känsla af att här fanns förståelse, entusiasm och sympati. När hon sedan inför styrelsen framlade något sådant förslag, gjorde hon det på ett sätt, som kom litet hvar att känna en fläkt af den värme, hvarmed förslagsställaren omfattat sitt projekt. Och otaliga äro också de förslag, som gått denna väg: via Gertrud Adelborg fram till förbundets styrelse. Månet har kanske icke varit af den art, att det kunnat realiseras, månet väntar måhända ännu på sin lösning, medan andra åter tagits upp och blifvit till välsignelse. Förbundet gaf oftast en hjälpsam hand, utsåg rådgifvare och såg sedan med tillfredsställelse det nya företaget stå på egna fötter, men att byråföreståndarinnan haft sin hand i arbetet, innan det kom så långt, därpå kunde man vara viss. Men det var icke endast förslag af ofvan antydda art, som hon hade att framställa för styrelsen. Det gällde också att taga initiativ i ena eller andra frågan, att ingripa till förmån för någon grupp kvinnor, som sågo sina intressen hotade, att fatta position i någon ideell fråga. Ja, allt som åren gå ställas allt starkare kraf på byråns föreståndarinna, men i samma mån växer också hennes förmåga och hon visar sig dessa kraf fullt vuxen. Enquêter igångsättas rörande skilda grupper kvinnors arbetsförhållanden, utredningar verkställas, petitioner inlämnas, principuttalanden göras i de på dagordningen stående frågorna. Och hvad saken än gällde, förstod Gertrud Adelborg att lägga fram den så inför styrelsen att äfven de, som ej varit i tillfälle att på förhand sätta sig in i frågorna, fingo en klar bild af situationen. Aldrig föll det henne in att vilja draga sig undan någon uppgift, ty hon kände sig viss om att där ett arbete bör göras där kommer nog äfven kraften att räcka till att utföra det.

Så blef rösträttsfrågan år 1901 det stora aktuella spörsmålet för dagen. Det blef ett uppvaknande inom kvinnovärldens alla läger, och att Gertrud Adelborg skulle komma att stå midt i arbetet, då Fredrika-Bremer-Förbundet tagit initiativ till bildande af den kommitté, som först tog frågan om hand, är ju naturligt, och när F. K. P. R. den 4 juni 1902 konstituerades, blef hon invald i styrelsen och blef medlem af V. U. Ända till sin afflyttning från Stockholm bibehöll hon dessa uppdrag, åt hvilka hon hängaf sig med varmt intresse och största offervillighet, hvarom den mängd rösträttsföredrag hon hållit på olika orter nogsamt vittna. Med sin mångåriga praktiska verksamhet midt upp i kvinnorörelsens brännpunkt stod dock icke röst-rätten för henne som kvinnofrågans mål, utan som ett kraftigt medel att nå fram till dess lösning, och hon framhåller gång på gång att sträfvan efter kvinnans höjande etiskt och intellektuellt måste gå hand i hand med arbetet för större medborgerliga rättigheter och rättvisare lagar.

Det kan tyckas som om under allt detta sysslan-

Pellerins Växt-Margarin

ersätter det finaste mejerismör.

de med författningar, utredningar och statistik, den utpräglade kärlek, som Gertrud Adelborg städse hyst för hemmets verksamhet, kunde löpa fara att förkvävas. Men så var långt ifrån fallet, — allt starkare blef i stället hennes känsla att i hemmet låg själfva grundvalen till samhället. Själf lyckligt lottad i att äga ett godt och kärleksfullt hem, där hennes på de senare åren klena mor utgjorde medelpunkten och omgafs med de ömmaste omsorger af sina tre döttrar, hvar och en verksam på sitt område, satte Gertrud en ära i att kunna sköta sina hemplikter på ett mönstergillt sätt. Det var också för de svenska hemmen hon skulle slå sitt sista stora slag. Emigrationen och okunnigheten i landthemmens skötsel, se där en sammanställning, som hon redan efter sin undersökningsresa år 1889 påpekade. Hon fick hösten 1903 tillfälle att återigen framhålla den vid ett af förbundet anordnad talrikt besökt diskussionsmöte angående den kvinnliga emigrationen, hvarvid med exempel hämtade från Danmark hon förordar upprättandet af kvinnliga landthushållningsskolor. Först tre år därefter skulle hennes länge närda tanke dock börja sättas i verkställighet, då hon på uppdrag af förbundets styrelse fick företaga en studieresa i Danmark till där befintliga landtbruks- och husmoderskolor. På hösten framlade hon för styrelsen sina erfarenheter härifrån och grundlinjerna för inrättandet i Sverge af en dylik skola. Att tiden var mogen för tankens realiserande bevisades af det stora intresse, hvarmed den möttes i landtbruksintresserade kretsar, och planen utvecklade sig hastigare än man drömt om, i det att konsul O. Ekman samma höst ställde en egendom i Östergötland till förbundets disposition. Efter ett oförtrutet arbete med byggnadens apiterande till sitt nya ändamål, med uppgörande af kurser, med antagande af elever m. m., öppnades Rimforsa landthushållningsskola d. 1 november 1907, och man kan tryggt kalla den för Gertrud Adelborgs skapelse, denna institution, som tyckes förstå att ingjuta hos sina elever något af den hänförelsens anda för den uppgift, som så länge hägrat för henne — uppgiften att göra landtbefolkningens kvinnor skickade för sitt maktpåliggande värf: att skapa burgna trefna hem i vårt Sverige! Under allt detta rastlösa arbete, afbrutet då och då af någon tids nödtvungen hvila på grund af sjukdom, hade förändringar försiggått inom Gertrud Adelborgs hem. Vintern 1902 hade hon förlorat sin mor, och systemen Ottilia Adelborg hade efter moderns död under allt längre tider i sträck slagit upp sina bopålar i Gagnef för att ostörd ägna sig åt sitt konstnärskap. Den tanke, som länge skyttat för Gertrud Adelborg som en framtidsmöjlighet, började nu mer och mer att få fast form. Ja, jag minns som om det var i går hur det kändes, när hon en dag meddelade sina arbetskamrater, att det led mot hennes sista tid på byrån i det att hon våren 1907 ämnade lämna Stockholm. Hur innerligt gärna man än unnade henne en välförtjänt hvila, hur öfvertygande man än fann de

skäl hon anförde för sitt beslut, så kunde man dock inte hindra att sorgen att mista henne tog öfverhand. Man kunde inte tänka sig byrån utan henne. Med sitt jämna, oföränderligt vänliga humör under arbetet, med sin friska glädthet under de få raster man unnade sig, var hon den bästa kamrat man kunde önska. Men hon var något mera dessutom: hon var ett förestyre, som med exempelns makt lockade fram de bästa egenskaperna hos sin omgifning, hon var den, på hvars sunda, samvetsgranna omdöme man tryggt kunde lita. När en sådan person försvinner från den dagliga samvaron, kan tomrummet aldrig helt fyllas, om det än sedermera visar sig, hvilket man i första ögonblicket har så svårt att tro, att ingen är outhärlig här i världen.

Hon reste till sitt Gagnef, och där har hon det godt. Men af hvila blef det nog ej mycket. Först och främst tog Rimforsa de första åren lejonparten af hennes tid, hon var ju upphofvet till dess tillkomst och hade satt sig in i idéerna som ingen annan. Om än förhållandena där nu vunnit stadga med åren, är och förblir dock Rimforsa ett intresse, som man ej opåtaladt tagit sig an, som medför mycken omtanke och många resor. Och så har naturligtvis den nya omgifningen lagt beslag på Gertrud Adelborg. Hon skulle inte vara den hon är, om hon ej fann tillfällen att gagna på den plats, där hennes hem redts.

Och det är därför som, då vi tacka Gertrud Adelborg på hennes 60-årsdag för allt hvad hon verkat för höjande af den svenska kvinnans ställning i samhället och fördjupande af hennes ansvarskänsla vårt tack är förenadt med en innerlig tillönskan om krafter att fortsätta det arbete hon upptagit — och om idel lyckliga, ljusa stunder i hennes vackra Dala-hem!

* * *

Som en sammanfattning af de spridda drag jag här lagt fram, skulle jag vilja säga, att hemligheten i hvad hon förmått uträtta ligger i hennes mest framträdande egenskap — osjälfviskheten. Ty det är genom själföfvervinnelse hon bragt det därhän, att hon framträdtt offentligt i tal och skrift, det är genom ett fullkomligt bortseende från det egna jaget, som hon, ehuru mången gång så fysiskt klen att hon icke kunnat hålla sig upprätt, lyckats gå i land med en arbetsbörda mer än tillräcklig att fördelas på flera.

När jag nu slutar min skildring af Gertrud Adelborgs lifsgärning, rinner mig i minnet några ord, som en finska vid ett besök här yttrade i ett tal om pionjärerna i kvinnofrågan. Hon liknade dem vid de tallar, som stå som förposter längst ut i skären och söka fäste i skrefvor och skrymslen; de stå där och ta emot de hvinande stormilarna och hafvets och himlens oväder. Tack vare dem kan skogen bakom växa stark, modig och rak. Det är en sådan vakt i storm och oväder, som gifver de unga plats att växa skönt och fritt i lagarnas hägnande skydd.

Sigrid Ulrich.

Det behöfs endast

att försöka och rätt använda Salubrin mot yttre skador, hosta, hemorrojder eller annat i bruksanvisningen angifvet ändamål för att finna, **hvarför alla, som användt det på sätt, som i bruksanvisningen angifves, räknat det som en nödvändighetsartikel.** Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

Ministerkrisen i Holland och kvinnornas rösträttsfråga.

Af Martina G. Kramers.

Rotterdam 26 aug. 1913.

I februari detta år, då vi ännu hade en konservativ regering som trodde sig stark nog att, då man nu en gång ville författningsändring, företaga denna i helt reaktionär riktning, framträdde kabinettet med ett urkonservativt rösträttsförslag. Visserligen skulle den manliga befolkningen i sin helhet erhålla rösträtt, hvilken ännu undanhålles $\frac{5}{13}$ af de myndiga männen, men den kyrkliga fattigvården skulle komma att verka inskränkande och icke ens en skugga af kvinnörösträtt kunde spåras i förslaget. Det faller af sig själf, att kvinnornas rösträttsförening protesterade. Det anordnades ett stort protestmöte i Haag i början af maj, hvarvid ledande parlamentariker ur skilda partier uttalade sitt missnöje med regeringens förslag. Detta utgjorde början till den valkampanj, hvilken som bekant ledde till det konservativa kabinettets störtande.

Den stora händelsen vid valen var att resultatet uppvisade en majoritet af 55 på den frisinnade sidan mot 45 på den motsatta. Detta betydde icke en seger för ett bestämdt parti, ty här af voro 18 platser socialdemokraternas och de öfriga 37 fördelade sig på de tre liberala fraktionerna. För att kunna bedöma hvilket inflytande detta sakläge har för framgången af kvinnornas rösträttsfråga måste man nu veta, att bland de programpunkter, om hvilka de tre liberala partierna förenat sig vid valen, var en författningsparagraf in blanco ifråga om kvinnorna, d. v. s. ordet manlig skulle utgå ur bestämmelsen om rösträttsvillkoren, så att lagtolkaren efter eget behag skulle kunna gifva eller undanhålla kvinnorna den politiska medborgarrätten. Ett mycket ringa framsteg således för det kvinnliga släktet, men dock alltid ett framsteg.

Man vet hur svårt det var, såsom förhållandena lågo, att bilda en regering, då socialdemokraterna med blott 18 % af rösterna i folkförsamlingen ej ville bekläda någon ministerpost och de inom sig delade liberalerna ej betraktade sitt program såsom ett verkligt uttryck för sina önsningar utan endast som en kompromiss. Nu har emellertid drottningen lyckats att åt hr Carl van der Linden, en moderat-liberal, som redan en gång varit justitieminister, lämna uppdraget att söka regeringsmedlemmar utom parlamentet, således ej bland ledarna för de politiska partierna. I går (den 25 aug.) lyckades detta.

Af detta framgår nu, att ingen af ministrarna är för sin verksamhet ansvarig hos något parti eller har att räkna med ett partiprogram. Minoriteten inom parlamentet, som är för kvinnorna, kommer härigenom ur räkningen, men kanske kunna förhållandena medföra något bättre än hvad som kunnat utgå ur dess koncentrationspolitik. Nu kommer det hufvudsakligast att beror på den allmänna meningen och dess företrädare, ty om hr Carl van der Linden, den nya inrikesministern, vet man, att han i författningskommissionen 1912 uppträdde som direkt motstån-

dandare mot kvinnörösträtten; dock har han tidigare ifråga om utvidgning af den politiska rösträtten mera än en gång yttrat som sin åsikt, att man, då massan af folket fordrar detta, ej har rätt att vägra landets innevånare att taga del i landets styrande. I anledning af detta blir nu kvinnornas uppgift att visa i hvad utsträckning deras fordran vunnit genklang inom landet i dess helhet.

Om de öfriga herrar, som nu kallats till ministerposterna, vet man blott att en af dem, radikalen professor W. Trenb, är gunstigt sinnad mot kvinnörösträtten. Och vi vilja hoppas det bästa i fråga om de öfriga.

Japans "nya kvinnor".

Suffragettskräcken synes lika besinningslöst stor i österlandet som i västerlandet. I Japan, liksom i så många europeiska länder, drar man ett likhetsstreck mellan fullkomligt ojämförliga företeelser; en speciellt engelsk taktik — och äfven den endast omfattad af en särskild fraktion af Englands rösträttskrävande kvinnor — tar man utan vidare såsom måttstock för rösträttsrörelsen i det egna landet.

Så har nu den japanska regeringen, sedan den engelska regeringen i våras företog sitt bekanta stränga ingripande mot suffragethögkvarteret i London, mobiliserat polisen mot de harmlösa japanska rösträttskvinnorna. Ett antal medlemmar af Tokio Sekokai eller Nya-kvinnoföreningen i Tokio ha inkallats af polisen och förhållits "att undvika diskussioner" som kunna verka upphetsande på stämningen". De "nya kvinnornas" motto, "kroppens och själens emancipation", kunde betyda allt möjligt — ansåg man, och det berodde helt och hållet på huru det tyddes och predikades af ledarna.

En af den nya-kvinnorörelsens ledare, fru Toschiko Tamura, har med anledning här af yttrat, att hon icke ser något skäl för polisens inskrändande mot att kvinnorna fritt uttala sina åsikter. Om de ha en tanke, som bränner den, hvarför icke få uttala den? Den brinner då ut af sig själf. Den nya kvinnans idé har ännu ej mognat i Japan, endast ett första steg är taget i kampen för frigörelse. I det att regeringen söker brandmärka kvinnornas utvecklingssträfvanen såsom farliga och med all ifver undertrycka dem, gör den sig löjlig. I stället för att anse sig berättigad att uppträda hämmande gent emot en litterär och intellektuell riktning bland kvinnorna, borde regeringen hellre kontrollera sådana tidskrifter, som göra allt för att förytfliga den kvinnliga ungdomen genom att trycka innehållslöst nonsens. Hvarför yttrandefrihet skulle förmenas kvinnor, som inta en aktad social ställning och vaknat till själfmedvetenhet, förstår fru Tamura för sin del icke, de borde få full frihet att utveckla sina idéer, menar hon. Och hon tillägger, att om polisen än gör allt sitt till för att hindra den nya-kvinnorörelsen, kan den ändå ej bli istånd att

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

hindra kvinnorna att läsa utländska böcker och tänka hvad de behaga.

En större Tokio-tidning, "Nippon", instämmer i denna uppfattning och skrifver helt frisinnadt och förstående: "Kvinnornas rop: gif oss frihet! ljuder nu öfver hela världen. Den liberala tanken omfattade först politiken, därefter de sociala problemens område, först männen, sedan kvinnorna. Otillfredsställdhet med de härskande förhållandena tjänar ofta till att höja hela samhällets nivå. Att använda sig af stränga medel för att undertrycka missnöje drar ofta de allvarligaste följder med sig. Vi varna af denna grund regeringen för obarnhärtighet mot socialismen och andra s. k. "farliga idéer" och uppmana allmänheten på det enträgnaste att icke kritiskt döma dem, som uttala sådana (de s. k. farliga idéerna). Vi begära att den nya-kvinnorörelsen, hvars mål är kvinnornas frigörelse, behandlas med storsinnet. Läran om "den goda hustrun och kloka modern" utöfvar ännu i vårt land hela sin trollmakt, men många af oss mera modernt bildade tvifla dock starkt på dess ensamvärde. Kvinnorna böra visserligen vara "goda hustrur och kloka mödrar", ty hemmet är utan tvifvel det kvinnliga släktets egentliga verkningskrets. Men hvarför skulle kvinnorna glömma sitt eget värde eller åsidosätta sin bildning, då kvinnorna dock äfven äro mänskliga väsen. Hvarför skola de vara utestängda från all verksamhet utanför hemmet, såsom voro de fångar. Intet under att de "nya kvinnorna" protestera mot den föräldrade pliktläran för kvinnorna. Denna lära har för de japanska kvinnorna varit hvad lojalitetsprincipen och läran om den barnsliga pieteten varit för de japanska männen. Vi ha alla en gång accepterat denna sista lära som grundvalen för vår nationella etik. Vårt undervisningsministeriums på denna lära grundade politik har emellertid varit föremål för skarp kritik. Ty nutiden begär, att män och kvinnor uppfostras till fria och oafhängiga medborgare. Då män protestera mot ett etiskt system, som gör intrång på deras frihet, ha äfven kvinnor rätt att göra detta. Nycker, nyhetsmakeri och excentricitet måste naturligtvis fördömas, då de verka fördärfbringande på äktenskapet, men äfven trots sådana utväxter skall kvinnornas frigörelsekamp lyckas; de tygellösa elementen fördröja endast detta."

Japans undervisningsministerium är alltigenom reaktionärt, då regeringen i det stora hela är reaktionär och föreskrifver ministeriet dess politik. Japan bestryker visserligen sitt hus utanpå med en konstitutionell vattenfärg, men förblir till det inre systematiskt konservativt och gammaljapanskt och vakar ifrigt öfver att inga "farliga idéer", d. v. s. europeiska uppfattningar, få göra sig gällande och verka bestämmande. Regeringen fordrar af män och kvinnor fullständig politisk underkastelse, då den återigen ej det ringaste bekymrar sig om hvad undersåtarna för öfrigt taga sig till. Därvidlag blundar lagen med båda ögonen.

Den hallofficiella Japan Times, som älskar att anses som ett liberalt blad, grundad som den är af furst Ito, har äfven uttalat sig mot polisens inskrifvande mot kvinnorna "Det är outhärdligt", skrifves där i en ledande artikel, "att polisen söker att anlägga en offentlig läromästares och sededomares pose. Den kunde företaga sig något bättre, t. ex. rensa Asaksaparken från dess last- och förbrytartilthåll... Tankens och trons frihet är en kvinnas heliga rätt såväl som mannens, och polisen skall icke inbilla sig, att den kan leka med denna. När de "nya kvinnorna" öfverskrida anständighetens och den offentliga ordningens gränser, finns det lagar, som sörja för deras straffande. Och äfven om deras uppträdande och ord äro revolutionerande ur social synpunkt, är det icke polisens sak att vara dem besvärlig."

"Nu måste vi dock tillstå", fortsätter emellertid därpå tidningen i en mindre liberal anda, "att vi ej i allt äro vänner af de "nya kvinnorna". Våra döttrar ha naturligtvis rätt att tänka själfständigt och att bidra till lösandet af lifvets alla hundra problem. Och ingen skulle tadla dem, om de vilja intaga en mera framskjuten ställning i samhället än deras mormödrar gjorde. Vi ha intet att invända emot att de fordra "lika ställning" och "lika rättigheter" T. o. m. politisk rösträtt! Men vår sympati upphör, så snart de anse, att männen äro kvinnornas förtryckare... Våra manliga förfäder äro utan tvifvel skuld till att de stränga, inskränkande förordningarna gent emot kvinnorna upprätthållits. Men våra kvinnliga förfäder ha lika så mycken skuld däri. Man tänke t. ex. på en gift kvinna. Det var hvarken hennes make eller hennes svärfader, utan hennes svärmoder och hennes makes kvinnliga anförvanter, som strängt höllo på att hustrun iakttog alla föreskrifter. Och så är det ännu alljämt i regeln. När därför våra döttrar i dag tala om mannens tyranni, är detta ett misstag; och hvarje rörelse, som af denna falska grund igångsättes, måste bringa männen i harnesk, under det att hvarje reform obetingadt fordrar männens hjälp och medverkan.

Det viktigaste emellertid, som våra kvinnor aldrig böra lämna ur sikte, är att civilisationens och upplysningens fortskridande icke befordras genom utvidgning af den personliga friheten utan genom allt större personlig själfbegränsning samt genom upphäfvandet af den fria viljan härtill... Om den allmänna föreställningen om den "nya kvinnan" är riktig, söker hon, intet så ifrigt som frihet från den själfpålagda personliga begränsningen. Hon (den nya kvinnan) är en kvinna, som brinnande fordrar att få vara en vild till sinne och handling, en kvinna, frivol i sitt uppträdande och granntyckt i sin smak. Här af vår bestämda motvilja att ha något att göra med henne.

Men hon är dock ett mänskligt väsen, och så länge hon inte begär någon förbrytelse, har polisen

ingen rätt öfver henne. Den allmänna opinionen ensam har att visa henne hvar gränsen går”.

Japan Times kan icke gärna sägas ha funnit den rätta ståndpunkten för bedömandet. De ”nya kvinnorna” i Japan ha hitintills icke företagit något, som kunnat väcka anstöt hos någon civiliserad människa. I spetsen för rörelsen stå inga tygellösa vildinor, utan bildade, fint kännande kvinnor, som med smärta läst och iakttagit huru helt annorlunda kvinnorna behandlas i andra länder och som nu ändligen icke längre vilja uthärda de japanska männens tyranni. Den japanska mannen misshandlar icke sin hustru, så länge hon stillatigande ser på allt hvad han gör. Skulle hon däremot göra honom förebråelser för att han har medhustrur eller idkar umgänge med geishor eller har andra förbindelser, så skulle detta såsom ”svartsjuka” enligt den gammaljapanska lagen vara anledning till skilsmässa. Hustrun är faktiskt rättslös och maktlös. Hon finner intet stöd hos sina manliga anförvanter, då de alla ha samma uppfattning och anse en skilsmässa såsom en fläck på familjens ära. Så måste hustrun då tåla allt, gråter ut hos sina kvinnliga tjänare och blir, utan hugg och slag, grymt misshandlad.

En modernt bildad japan, som upprepade gånger uppehållit sig för studier i Europa, yttrade en gång: Hustrun får ej begå något brott mot äktenskapet. För mannen gifves inget äktenskapsbrott. Han kan efter behag närma sig andra kvinnor. Och denna gamla japanska rätt låta vi inte taga ifrån oss.” Skulle hustrun göra anspråk på samma rätt, skulle hon i den japanska mannens ögon vara en vilde i ”sinne och handling”. Hon begär emellertid inte denna vildens rätt utan blott den ställning, som kvinnan intar i den civiliserade världen, och där af bl. a. rätten att icke längre tvingas till giftermål, utan vid valet af make få ha sitt eget ord med.

Af det här anförda synes, att de japanska kvinnorna ännu ha långt kvar, innan de vinna en med mannen något så när likaberättigad ställning. Japans ”nya kvinnor” ha en lång och tung väg att vandra under det att de trampa upp vägen för andra nya kvinnor, som skola komma efter dem — och en gång stå vid målet.

Elpis.

Sagas En-kronas-böcker för barn och ungdom annonseras i dagens nummer. Vi fästa uppmärksamheten på denna samling af utmärkt barn- och ungdomslitteratur.

Arbeta för namninsamlingen!

Tryck!

Vill Ni bli öfvertygad om hvar Ni kan erhålla förstklassigt utförda affärs- och reklamtryck samt andra trycksaker till verkligt billiga priser, infordra då offert och gör en profbeställning hos

Sala-postens Bok- och Accidenstryckeri,

SALA.

Riks 60 & 320.

STOCKHOLMS MUSIK-INSTITUT

Brahegatan 7 B, Allm. Tel. 115 96, Riks Östm. 11 85.

Hösterterminen börjar den 15 september. Undervisningsämnen: Piano, Solosång, Violin, Harmonilära och Musikhistoria. Anmälningstid den 12 och 13 september kl. 1—3 samt 1/2 6—1/2 7 e. m. Under terminen anmälning- och mottagningstid dagl. kl. 1—2. Lärare i solosång: *Fru Clary Morales*. Förste lärare i violin: *Herr Julius Ruthström*, i piano: *Undertecknad*. Lärare i harmoni: *Direktör Otto Olsson*. Musikhistoriska föreläsningar: *Herr Olallo Morales*.

Filialer å *Söder, Kungsholmen* och *Lidingö Villastad*. Prospekt erhålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i *Dagny* för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Bättre, musikalisk flicka

med kontorsvana samt kunnig i maskinskrifning önskar plats som skrifbiträde eller som sällskap och hjälp i bättre familj eller hos ensam person. Svar märkt »Prästdotter», Postkontoret, Högbergsg. 40, Stockholm p. r.

Ung flicka,

som genomg. 8-klassigt läroverk och husmoderskurs, önskar plats i god familj att undervisa barn el. som husmoders hjälp. Undervisar äfven nybörjare i musik, Lön önskas. Svar till »20 år», Svanhals p. r.

Ung, bildad flicka

(aflagt studentexamen) af god familj önskar plats som sällskap och lektris till 1:sta eller 15 sept. Svar till »Lektris». Färgelanda p. r.

Undervisningsvan

governant önskar plats för kommande läsår. Ref. finnas. Tacksam för svar till »Sept. 1913», Knifsta p. r.

I godt hem

sökes plats af undervisningsvan, musikalisk lärarinna med goda betyg. Svar »Plikttrogen—Barnkär», Sv. Telegrambyrån, Sthlm. f. v. b.

Bildad flicka

önskar till hösten komma i treflig familj för att under god husmoders ledning vinna praktik i ett bättre hems skötande. Är villig att deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Helst i Stockholm eller dess närhet. Svar till »Sällskap och hjälp», Helsingborg p. r.

LEDIGA PLATSER.

Undervisningsvan lärarinna, ej för ung, önskas för tvenne barn (10—12 år). Undervisning äfven i handarbete. Svar till fru ingenjör Swanberg, Hyllinge grufva.

Plats

som barnfröken och husmoders verkliga hjälp finnes nu genast för en bättre flicka, allvarlig samt van att handleda barn. Svar med foto och betyg till »Officersfamilj 13», Karlskrona p. r.

Husföreståndarinna

(medelålders) erhåller plats okt. el. nov. hos landtbrukare, änking med en gosse om fem år. Sökanden bör vara van att deltaga i alla hushållets detaljer för att undervisa och öfvervaka sina biträden samt dessutom äga erforderlig uppfostran för umgängeslivet i ett »bättre» hem. Kristliga grundsatser önskvärda, hvarjämte företräde lämnas sökande med intyg om förmåga att handleda barn och någon musikalisk underbyggnad. Ansökan med betygsafskr. ref. och uppgift å lönepret. samt om möjligt foto till D. Ulff., Kungsladugården, Strömsholm.

Governant

erhåller plats genast för läsåret 1913—1914 å mindre herrgård vid järnvägsstation i norra Ängermanland för att undervisa tvenne flickor till inträde våren 1914 i samskolans 2 och 3 klasser samt därjämte vara behjälplig i hushållet. Företräde för musikkunnig. Svar jämte lönepret. och ref. torde benäget ställas till Fru Greta Schmidt, Björna.

Husqvarna Symaskiner

Äro helt och hållet tillverkade inom landet, kunna i afseende på konstruktion, hållbarhet samt lätt och tyst gång icke blott mäta sig med utan öfverträffa äfven de bästa utländska samt äro oomtvistligen billiga i förhållande till sin kvalitet. Köp därför en

Husqvarna Symaskin.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor. Kammar, borstar samt finare toaletartiklar.

A. V. Nording,

11 Biblioteksgatan 11.

63 Drottninggatan. 16 Birgerjarlgatan.

Till landsorten mot efterkräf.

Åberopa alltid
annonserna i
DAGNY!

SAGA

Sveriges förnämsta skol- och premiebibliotek.

En-kronas-böcker för **BARN** och **UNGDOM**.

1. *Svenska Folksagor*, efter gamla folksagor berättade för barn af *Fridtjuv Berg*. Första samlingen. Med 86 teckningar af Elsa Beskow, Jenny Nyström och Edv. Forsström. Andra upplagan.
2. *Robinson Kruse*, af Defoe i ny svensk bearbetning af *Henrik Wrånér*. Med 116 teckningar af Gerda Tirén. Tredje upplagan.
3. *Tusen och en natt*, i ny svensk bearbetning af *Anna Wahlenberg*. Första samlingen. Med 53 teckningar af Louis Moe. Andra uppl.
4. *Onkel Toms stuga*, af H. B. Stowe i ny svensk bearbetning af *Amanda Kerfstedt*. Med 96 teckningar af Karl Aspelin. Andra uppl.
5. *Jorden rundt på 80 dagar*, fritt berättad efter Jules Verne af *Henrik Wrånér*. Med 48 teckningar af Edv. Forsström.
6. *Medeltids sagor*, berättade för ungdom af *H. Schück*. Med 77 teckningar af Elsa Beskow.
7. *Svenska Folksagor*, berättade efter gamla folksagor af *Fridtjuv Berg*. Andra samlingen. Med 60 teckningar af Jenny Nyström, Viktor André och Karl Aspelin. Andra upplagan.
8. *Tusen och en natt*, i ny svensk bearbetning af *Anna Wahlenberg*. Andra samlingen. Med 62 teckningar af Louis Moe.
9. *Trojanska kriget*, forngrekiska guda- och hjältesagor, efter de homeriska sagorna berätt. af *Fridtjuv Berg*. Med 71 teckn. af Louis Moe.
10. *Gullivers underbara resor* till lilleputtarnas och jättarnas land. Efter J. Swifts berättad af *Hugo Gyllander*. Med 59 teckningar af David Ljungdahl.
11. *Styrman Hurtig*, fritt berättad efter Fr. Marryat af *Henrik Wrånér*. Med 59 teckningar af Nils Larsson. Andra upplagan.
12. *Franska Sagor*, efter Laboulaye och Perrault berättade af *Hugo Gyllander*. Med 59 teckningar af Jenny Nyström och Hilda Wahlström.
13. *Hunden Tipp och några andra djurhistorier*, berättade af *Henning Wendell*. Med 63 teckningar af Louis Moe m. fl.
14. *Den unge boerhjälten* af August Niemann. Strider, jakter och äfventyr i Transvaal. Fritt berättad af *Hugo Gyllander*. Med 63 teckningar af Carl Printzensköld. Andra upplagan.
15. *Gula Vargen*. En indianhistoria. Efter Anna Erslevs danska original i bemyndigad öfversättning af *Henrik Wrånér*. Med 41 teckningar af G. Stoopendaal.
16. *Booker Washington* och andra *Sagor och berättelser* af *Ellen von Platen*, *Maria Anholm*, *Hugo Gyllander*, *Henrik Wrånér* m. fl. Med många teckningar.
17. *Bröderna Grimms sagor*, berättade af *Hugo Gyllander*, Med 92 teckningar af Jenny Nyström, Gisela Trapp, Louis Moe m. fl.
18. *Hittebarnet*. Bearbetning efter Hector Malot af *Henrik Wrånér*. Med 37 teckningar af Karl Aspelin.
19. *Tomteberättelser* af *Henrik Wrånér*, *Amanda Kerfstedt*, *Aug. Bondeson* m. fl. Med 68 teckningar af V. André, Axel Kulle, Johan Tirén m. fl.
20. *Svenska Sägner*. Äfventyr och berättelser ur vårt lands häfder af *Hugo Gyllander*. Med 78 teckningar af Jenny Nyström, Edv. Forsström m. fl.
21. *Kapten Grants barn*. Efter Jules Verne berättad för Sveriges barn af *Anna Wahlenberg*. Med 45 teckningar af David Ljungdahl.
22. *Tomtesagor* af *Z. Topelius*, *Selma Lagerlöf*, *Helena Nyblom* m. fl. Med 80 teckningar af Albert Edelfelt, Edv. Forsström, G. Ankarcrona m. fl.
23. *Östan och Västan*. Sagor af *W. Hauff* m. fl., bearbetade af *Hugo Gyllander*. Med 49 teckningar af Brita Ellström, Ingeborg Udén och John Bauer.
24. *Selim och Kalulu*. Bearbetning efter H. Stanley af *Henrik Wrånér*. Med 56 teckningar af Louis Moe.
25. *Tomtefars sagor* af *C. Adelsköld*, *Sigrid Elmblad*, *Anna Wahlenberg*, *N. P. Odman* m. fl. Med 68 teckningar af Gust. Ankarcrona, Edv. Forsström, Otilia Adelborg m. fl.
26. *Ja och Nej*. En samling sagor af *Helena Nyblom*. Med 57 teckningar af Otilia Adelborg, John Bauer, Louis Moe m. fl.
27. *Two års ferier*, efter Jules Verne berättad af *Alfr. Smedberg*. Med 40 teckningar af Karl Aspelin.
28. *Silfvertornet* jämte andra sagor och berättelser af *Selma Lagerlöf*, *Per Hallström*, *Mathilda Roos* med fl. Med 54 teckningar af Gisela Trapp, D. Ljungdahl, Edv. Forsström m. fl.
29. *Riddarsagor*, efter G. Chausser och Arturssagorna m. fl. samlade och bearbetade af *H. & M. Hultenbergs*. Med 42 teckningar af V. André m. fl.
30. *Vildmarkens sagor*, efter W. A. Fraser bearbetade af *Henning Wendell* och *Hugo Gyllander*. Med 40 teckningar af Louis Moe.
31. *I Hönslösa och Halmåkra*. Barnhistorier och folkflöskildringar af *Henrik Wrånér*. Med 50 teckningar af Brita Ellström m. fl.
32. *Diamantäpplet*. En samling folksagor från Flandern, Ungarn och Siebenbürgen, bearbetade af *Louise Zegolson*. Med 43 teckningar af Aina Stenberg.
33. *Buffalo Bill*. Efter öfverste William Codys Buffalo Bill och hans systers uppteckningar. Öfvers. o. bearbetad af *Hugo Gyllander*. Med ett 30-tal teckningar af D. Ljungdahl.
34. *Ädelstenen*. Legender, sagor och sägner af *Henning Wendell* m. fl. Med originalillustrationer af D. Ljungdahl m. fl.
35. *Barndomslandet*. Barndomsminnen af Jultomtens författare och konstnärer. Med deras porträtt och smärre teckningar.
36. *Från Bobinacks land*. En samling sagor och berättelser af *L. E. Björkman*, *Rosa Nordenskjöld* m. fl. Med originalteckningar af Aina Stenberg.
37. *Den siste Mohikanen*. Efter James Fenimore Cooper. Af *Hugo Gyllander*. Med originalillustrationer af D. Ljungdahl.
38. *Svanevit och Rosenröd*. En samling sagor af *Hugo Gyllander*, *Helena Nyblom*, *Henrik Wrånér* och *Ernst Lundqvist* m. fl. Med teckningar af Johan Tirén, D. Ljungdahl, Edv. Forsström m. fl.
39. *Mattias Sandorf*, efter Jules Verne bearbetad af *Alfred Smedberg*. Med illustrationer af Victor André.
40. *Japanska Sagor*. Samlade af *Ida Trotzig*. Med originalteckningar af Kionotu Okuno, O. Yapano och Lisa Berggren.
41. *Prinsen och Tiggargossen* af *Mark Twain*. Bearbetad af *Hugo Gyllander*. Med teckningar af Gerda Tirén.
42. *Sagospel* af *Helena Nyblom*. Med teckningar af Gerda Tirén.
43. *Pärbandet* af *Ellen Lundberg*. Med teckningar af *Aina Stenberg-Masolle*.

Samtliga förestående böcker kosta hvardera i **pappband** endast 1 krona. Önskas de inb. i klotband, är priset 1 kr 25 öre pr. ex. På särskild begäran kunna de erhållas i starka, pryddiga biblioteksband å 1 kr. 50 öre pr. ex. Hvarje bok omfattar omkring 250 sidor och är rikt illustrerad. Innehållet är granskadt af en kommitté af skolmän, hvidan garanti finnes, att böckerna utan risk kunna sättas i händerna på barn och ungdom. Bör därför finnas i alla skol- och sockenbibliotek. Flera af Sagadelarna användas som läseböcker i folkskolor och flickläroverk samt andra bildningsanstalter. För skol- och sockenbibliotek lämnas hög rabatt.

Rekvireras från **Svensk Läraretidnings Förlag, Stockholm C.**

A. B. Nordiska Kompaniet.

Textilafdelningen **Thyra Grafström**
Stockholm.

Permanent utställning af färdiga och påbörjade arbeten samt material. Råd vid inredning af våningar m. m.

Undervisning

i Italiensk spets- och annan konstsöm.

Ständigt på lager därtill hörande material:

Svensk- Fransk- och Bömisk Spetsråd.

--- Rikt urval af Spetsmönster. ---

Annonsera i Dagny!

Sprid **DAGNY!**

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Gertrud Adelborg — 60 år. Af *Sigrid Ulrich*.

Ministerkrisen i Holland och kvinnornas rösträttsfråga. Af *Martina G. Kråmers*.

Japans "nya kvinnor". Af *Elpis*.

Notiser.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.